

УДК 339.168

DOI: 10.48096/btc.2020.8(13).98-109

РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПОРЯДКУ ПІДГОТОВКИ КОМПЛЕКТУ ДОКУМЕНТІВ ДЛЯ МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ НАСІННЯ КОНОПЕЛЬ

Головій Олександр Віталійович

ORCID: 0000-0001-9019-2410

ІНСТИТУТ ЛУБ'ЯНИХ КУЛЬТУР НААН

У статті узагальнено набутий автором досвід підготовки комплекту документів для митного оформлення насіння конопель. Стаття складається з двох частин. У першій частині описується порядок підготовки комплекту документів, необхідних для митного оформлення насіння конопель. Ця підготовка вимагає дотримання оптимальної послідовності дій та дотримання термінів їх виконання, врахування окремих нюансів. У другій частині статті описуються дії, які передують передачі митному брокеру комплекту документів, порядок спілкування з митним брокером, порядок отримання від митних органів митної декларації та порядок передачі товарно-супровідної документації особі, що супроводжуватиме насіння конопель.

Ключові слова: промислові коноплі, насіння, митне оформлення, документи.

Переміщення товарів через митний кордон України підлягає митному оформленню. Відповідно до українського митного законодавства, митне оформлення - це сукупність дій, пов'язаних з пропуском в Україну чи за її межі товарів, переміщуваних через митний кордон України. Митне оформлення проводиться шляхом виконання відповідних митних процедур, метою яких є здійснення контролю за дотриманням порядку переміщення товарів, їх огляд, оформлення документів, накладення митного забезпечення, перевірка правильності заповнення вантажної митної декларації, нарахування сум, що підлягають сплаті, підготовка статистичних даних та інші дії, що виконуються митними органами України відповідно до законодавства України в галузі митної справи.

Митне оформлення товарів не може бути здійснено без надання продавцем (експортером) певних документів, що перевіряються митними органами на комплектність і відповідність іншим вимогам. Тобто підготовка такого комплекту документів є однією з умов успішного перетину товаром кордону України. Перелік документів з цього комплекту ми розглянемо для випадку, коли експортним товаром є насіння конопель.

Стаття складається з двох частин. У першій частині описується порядок підготовки комплекту документів, необхідних для митного оформлення насіння конопель. Ця підготовка вимагає дотримання оптимальної послідовності дій та дотримання термінів їх виконання, врахування окремих нюансів. У другій частині статті описуються дії, які передують передачі митному брокеру комплекту документів, порядок

спілкування з митним брокером, порядок отримання від митних органів митної декларації та порядок передачі товарно-супровідної документації особі, що супроводжуватиме насіння конопель.

I. Порядок підготовки комплекту документів, необхідних для митного оформлення насіння конопель

Комплект документів, необхідних для митного оформлення насіння конопель, включає:

1. **Зовнішньоекономічний контракт** (далі – «контракт») є першим документом, який повинен бути укладений між продавцем (експортером) та покупцем (імпортером) насіння конопель. Жодна операція експорту не здійснюється в Україні без укладення зовнішньоекономічного контракту. Зазвичай робота з складання тексту контракту, виконується юристом продавця (експортера). Слід зазначити, що контракт є двостороннім документом, у якому сторони є рівноправними суб'єктами правовідносин та, відповідно, рівною мірою мають право формулювати окремі положення та весь контракт поставки у цілому. У зв'язку з тим, що на першому етапі складання та узгодження тексту контракту буде мати місце різне бачення окремих положень, складання контракту може зайняти деякий період часу. Але, незважаючи на потребу у прискоренні складання тексту контракту, не можна допускати формального (шаблонного) відношення до цієї роботи. Будь який не врахований момент може стати причиною затримки товару під час митного оформлення. Контракт повинен містити інформацію про його назву, номер, дату, місце укладення та включати наступні розділи:

1. Преамбулу, в якій зазначається повне найменування сторін, під якими вони офіційно зареєстровані, із зазначенням країни, скорочене визначення сторін як контрагентів (наприклад, «Продавець», «Покупець»), особи, від імені яких укладається контракт та найменування документів, якими керуються сторони при укладенні контракту.

2. Предмет контракту, що визначає, яке саме насіння один з контрагентів зобов'язаний поставити іншому із зазначенням його точних характеристик (назви сорту, категорії та генерації, коду згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності).

3. Кількість та якість насіння.

4. Умови поставки, де зазначається вид транспорту та базисні умови поставки у відповідності до Правил Інкотермс-2010.

5. Ціна одиниці виміру насіння та загальна вартість контракту.

6. Умови здійснення платежів.

7. Умови приймання-здавання насіння.

8. Упаковка та маркування. Цей розділ має містити відомості про упаковку насіння (ящики, мішки, піддони, контейнери тощо), нанесене на неї маркування.

9. Перелік товарно-супровідної документації.

10. Форс-мажорні обставини.

11. Санкції та рекламації (порядок застосування штрафних санкцій, відшкодування збитків та пред'явлення рекламацій у зв'язку з

невиконанням або неналежним виконанням одним із контрагентів своїх зобов'язань).

12. Урегулювання спорів у судовому порядку (із визначенням назви суду або чітких критеріїв визначення суду будь-якою зі сторін залежно від предмета та характеру спору, а також погоджений сторонами вибір матеріального і процесуального права, яке буде застосовуватися цим судом, та правил процедури судового урегулювання).

13. Місцезнаходження, поштові та платіжні реквізити сторін.

Згідно зі ст. 19 Закону України «Про засади державної мовної політики» від 03.07.2012 р. контракт має бути двомовним і однією із мов має бути українська. Інша мова контракту, зазвичай, – англійська.

Крім цього, для того, щоб уникнути небажаних наслідків, що пов'язані з неточністю перекладу (тобто з «людським фактором»), у контракті необхідно зазначити, який саме варіант тексту (українською чи англійською мовою) буде мати переваги під час вирішення суперечок між контрагентами. Важливо також, щоб на всіх сторінках контракту (та всіх додатках до нього) було проставлено підписи уповноважених осіб обох контрагентів, завірені мокрими печатками.

Під час складання контракту слід відразу звернути увагу на те, щоб найменування товару у контракті було повністю ідентичним найменуванню товару у документах, що підтверджують якість товару.

Перелік товарно-супровідної документації, який вказаний у контракті, повинен містити тільки такі документи, що реально можуть бути надані експортером до моменту поставки товару. Звісно, цей перелік повинен містити всі документи, що необхідні для митного оформлення товару.

Важливо, щоб продавець (експортер) заздалегідь повідомив контрагента про реальний проміжок часу, який буде потрібен йому для підготовки насіння для поставки та підготовки документів для митного оформлення. Виходячи з цього періоду часу та можливої дати підписання контракту, продавець (експортер) має вірно розрахувати дату поставки. Неприпустимою є ситуація, коли в контракті буде вказана дата поставки насіння, до якої експортер реально не може виконати підготовку насіння для поставки та комплектацію папки документів для митного оформлення.

Коли контракт поставки буде підписано й контрагенти отримують свої екземпляри з мокрими печатками, товар має бути оплачений. Тільки з моменту надходження повної оплати за насіння (якщо інше не зазначено у контракті поставки) виникає підстава для комплектації папки документів для митного оформлення.

Паперові копії контракту (за вимогою) надаються фітосанітарному інспектору разом із заявкою на отримання фіто санітарного сертифікату, представнику регіонального відділення Торгово-промислової палати України разом із заявкою-декларацією на отримання сертифікату походження товару, особі, що супроводжує товар. Копії повинні бути завірені підписом та мокрою печаткою продавця (експортера). Електронна копія надається митному брокеру.

2. **Витяг з Реєстру осіб, що здійснюють операції з товарами** видається територіальним митним органам. Важливо, щоб витяг з Реєстру осіб, що здійснюють операції з товарами, містив вірну (тобто актуальну на момент подання його митному брокеру) інформацію про назву продавця (експортера) та його місцезнаходження. В іншому випадку митне оформлення товару може бути затримано до моменту внесення необхідних змін, що може потягнути за собою матеріальні збитки покупця й майнову відповідальність продавця (експортера) перед покупцем. Електронна копія надається митному брокеру.

3. **Інвойс** повинен містити інформацію про назву та адресу продавця (експортера) та покупця (імпортера), номер контракту, кількість місць, масу нетто, масу брутто, повний опис кожної позиції насіння та її код, країну походження, кількість кожної позиції насіння, вартість одиниці виміру кожної позиції, загальну вартість, умови поставки згідно з правилами Інкотермс-2010, номер транспортного засобу, номер контейнеру, номер міжнародної товарно-транспортної накладної (CMR). Інвойс підписується головним бухгалтером та керівником продавця (експортера). Зміст інвойсу необхідно узгодити з митним брокером. Необхідно роздрукувати та підписати не менше 8 примірників оригіналів інвойсу. Електронна копія надається митному брокеру.

4. **Документи, що підтверджують якість товару.** ЯУ випадку з насінням конопель документами, що підтверджує його якість можуть бути Протоколи випробування насіння або Сертифікати, що засвідчують посівні якості насіння, видані ДП «Державний центр сертифікації і експертизи сільськогосподарської продукції». Паперові копії сертифікатів (за вимогою) надаються фітосанітарному інспектору разом із заявкою на отримання фітосанітарного сертифікату, представнику регіонального відділення Торгово-промислової палати України разом із заявкою-декларацією на отримання сертифікату походження товару та особі, що супроводжує товар. Електронні копії надаються митному брокеру.

5. **Сертифікат про походження товару** є документом, який однозначно свідчить про країну походження товару й видається органом держави-експортера, уповноваженим відповідно до національного законодавства. Він є підставою для надання продавцю (суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності) преференції та пільг щодо сплати митних зборів у межах режиму найбільшого сприяння або іншого правового режиму. Слід зазначити, що сертифікат про походження товару не завжди є обов'язковим документом для митного оформлення товару. Покупець (імпортер) може затребувати такий документ, якщо йому потрібно підтвердження українського походження товару. Під час митного оформлення невеликих партій товарів (з митною вартістю, еквівалентною не більше 5000 доларів США) не треба подавати сертифікат про походження товару (якщо покупець (імпортер) його не вимагає). Продавець (експортер) може декларувати країну походження товару в рахунку-фактурі або інших товарно-супровідних документах. Виняток становлять випадки виникнення обґрунтованих сумнівів стосовно достовірності заявлених

відомостей про походження товару (в такій ситуації митний орган має право вимагати сертифікат про походження товару). Сертифікат про походження товару видається регіональним відділенням Торгово-промислової палати України. Оригінал надається особі, що супроводжує товар. Електронна копія надається митному брокеру.

6. Фітосанітарний сертифікат - документ, що засвідчує наявність або відсутність регульованих шкідливих організмів у насінні та упаковці. Фітосанітарний сертифікат видається державним фітосанітарним інспектором відділу карантину рослин управління фітосанітарної безпеки Головного управління Держпродспоживслужби України в тій області, де територіально зареєстрований продавець(експортер).

Етапи отримання фітосанітарного сертифікату:

6.1. Звернення до державного фітосанітарного інспектора.

6.2. Збір необхідних документів, що потрібно подати для отримання фітосанітарного сертифікату.

На момент написання цієї статті перелік включав:

6.2.1. Контракт (сканований варіант) – 1 примірник.

6.2.2. Документи, що підтверджують якість товару (скановані варіанти) – по одному примірнику (див. п.3).

6.2.3. Заява на оформлення фітосанітарного сертифіката (оригінал - для фітосанітарного інспектора, сканований варіант – для обласної фітосанітарної лабораторії). Окрім відомостей про продавця (експортера) та покупця (імпортера), назву товару, пункт призначення, потрібно вказати спосіб пакування, номер контейнеру, марку та номерний знак автомобіля та причепу (напівпричепу), якщо транспортування товару буде здійснюватись автомобільним транспортом. Потрібно також вказати пункт ввезення до країни-імпортера. У випадку, коли товар перевозитиметься морським або авіаційним транспортом вказується назва морського порту або аеропорту, з якого відбуватиметься відправлення товару за межі митної території України. Після узгодження тексту заявки з державним фітосанітарним інспектором вона підписується уповноваженою особою продавця (експортера) й пересилається (зазвичай, електронною поштою) до обласної фітосанітарної лабораторії. Можливо, що на той момент продавцю (експортеру) буде ще невідомо про марку та номерний знак автомобіля та причепу (напівпричепу), про пункт ввезення до країни-імпортера, назву морського порту або аеропорту. Але, зазвичай, у таких випадках, фітосанітарна лабораторія погоджується надати рахунок та інші документи на оплату своїх послуг на підставі неповністю заповненої заяви (за умови, що коли відомості, яких недостає, стануть відомі, продавець (експортер) надасть повністю заповнену заяву).

6.2.4. Документ, що підтверджує оплату послуг державного фітосанітарного інспектора з огляду товару та відбирання проб (сканований варіант, або оригінал) – 1 примірник.

Рахунок для оплати послуг з огляду товару та відбирання зразків видає державний фітосанітарний інспектор відділ карантину рослин управління фітосанітарної безпеки Головного управління

Держпродспоживслужби України в тій області, де територіально зареєстрований продавець(експортер). Оплатити рахунок необхідно до моменту відбирання проб.

6.2.5. Документ, що підтверджує оплату послуг обласної фітосанітарної лабораторії з проведення фітосанітарної експертизи зразків товару (сканований варіант, або оригінал) – 1 примірник.

Рахунок на оплату цих послуг видає обласна фітосанітарна лабораторія після отримання заявки. Якщо продавцем (експортером) є державна установа, що обслуговується Державним казначейством України, то для здійснення безготівкової оплати послуг обласної фітосанітарної лабораторії продавцю (експортеру) потрібно укласти договір з обласною фітосанітарною лабораторією, отримати рахунок на оплату послуг та підписаний акт наданих послуг.

6.2.6. Документ, що підтверджує сплату держмита за видачу фітосанітарного сертифіката (сканований варіант, або оригінал) – 1 примірник. Для сплати держмита надавати договір та акт виконаних робіт до Державного казначейства не потрібно. Підставою для оплати є відповідні законодавчі акти. Реквізити для оплати надає державний фітосанітарний інспектор.

Також, паралельно із процесом збирання вищезгаданих у п. 6.2.1.-6.2.6. документів, необхідно запросити у покупця (імпортера) відомості про компанію, що буде перевозити товар, про номер контейнеру, про марку та номерний знак автомобіля та причепу (напівпричепу), про пункт ввезення до країни-імпортера, підтвердження (копію свідоцтва), що цей транспортний засіб допущено до міжнародних перевезень, копію технічного паспорту на транспортний засіб, копію паспорту водія.

6.3. Відбирання зразків

Після того, як всі перелічені у п. 6.2.1.-6.2.6. документи, будуть отримані їх потрібно передати фітосанітарному інспектору. На момент передачі продавець (експортер) повинен вже орієнтовно знати про дату та час прибуття транспортного засобу компанії-перевізника під завантаження товаром. Потрібно домовитись з фітосанітарним інспектором про час й місце, де буде відбуватися процедура огляду товару, упаковки транспортного засобу та відбирання зразків.

Тут потрібно зупинитись на деяких нюансах.

Мінімальна маса зразка, що відбирається фітосанітарним інспектором від кожного найменування товару, складає 0,5 кг. Крім цього, інспектор, одночасно з відбиранням основних зразків, відбирає дублікати кожного зразка масою також по 0,5 кг, які зберігаються у нього на той випадок, якщо продавець(експортер) оскаржить результати фітосанітарної експертизи у судовому порядку й виникне потреба у проведенні повторної фітосанітарної експертизи зразків товару. У зв'язку із вищевикладеним, маса кожного найменування товару, що надається фітосанітарному інспектору для обстеження та відбирання зразків повинна бути такою, щоб після відбирання зразків вона залишилась такою, що відповідає вказаній у контракті. Наприклад, якщо згідно з контрактом покупцю(імпортеру)

поставляється 5 кг насіння, то в упаковці перед початком огляду та відбирання зразків повинно знаходитись 6 кг. Після відбирання зразка та його дубліката в упаковці залишиться 5 кг, що буде відповідати вказаній у контракті кількості.

Слід зауважити, що вищезгаданий нюанс потрібно враховувати, якщо кількість певного найменування товару невелика й після відбирання зразка та його дубліката ця кількість зменшиться настільки, що не буде відповідати мінімально припустимій за контрактом.

Також, треба знати про те, що, згідно з посадовими інструкціями, фітосанітарному інспектору забороняється відбирати зразки товару до того моменту коли товар буде завантажено у транспортний засіб компанії-перевізника. Але у випадку, коли товар відправляється авіаційним транспортом або ручною поклажею (незалежно яким видом транспорту буде пересуватися особа, що супроводжує цю ручну поклажу), то огляд товару, упаковки та відбирання зразків проводиться фітосанітарним інспектором безпосередньо у складському приміщенні продавця (експортера). У цьому випадку товар повинен бути вже повністю упакований.

З метою прискорення процедури відбирання зразків фітосанітарному інспектору потрібно створити зручні умови для роботи: встановити у місці відбирання зразків ваги, забезпечити достатній рівень освітлення, забезпечити його транспортом, щоб дістатись до місця проведення огляду тощо.

Відібрані зразки товару поміщуються фітосанітарним інспектором у сейф-пакети, та разом із направленням та документом, що підтверджує оплату послуг обласної фітосанітарної лабораторії з проведення фітосанітарної експертизи товару, направляються до обласної фітосанітарної лабораторії. Оригінали етикетки і направлення, які підписуються фітосанітарним інспектором та уповноваженою особою продавця (експортера) та направлення, завірені печаткою державного фітосанітарного інспектора, вкладаються в окрему прозору кишеню сейф-пакету лицьовою стороною до прозорої частини.

Зразки повинні бути доставлені до лабораторії не пізніше 48 годин з моменту їх відбирання. У протилежному випадку вони не будуть прийняти для аналізу й процедуру огляду товару, упаковки та транспортного засобу потрібно буде проводити повторно. При цьому також повторно потрібно буде проводити оплату послуг державного фітосанітарного інспектора та повторно надавати йому документ, що підтверджує оплату послуг (див. п.6.2.4.).

Запакований зразок до лабораторії може бути доставлений особою, уповноваженою продавцем (експортером), або безпосередньо державним фітосанітарним інспектором.

Особа уповноважена продавцем (експортером), або державний фітосанітарний інспектор здає зразок для проведення фітосанітарної експертизи та надає документ про підтвердження оплати за проведення фітосанітарного аналізу в кабінет «Прийому та реєстрації зразків» обласної

фітолабораторії. Спеціаліст відділу фітоаналізу, переконавшись в цілісності пакування зразка та наявності супроводжувальних документів, проводить процедуру реєстрації зразка, про що робиться відповідний запис в Книзі приймання середніх зразків та оформлює протокол фітосанітарної експертизи.

Важливо під час транспортування зразків до фітосанітарної лабораторії забезпечити збереженість цілісності сейф-пакетів, в яких вони знаходяться. Пошкоджені сейф-пакети із зразками в лабораторію не приймаються.

Висновок про фітосанітарний стан товару фітосанітарна лабораторія повинна надати протягом 24 годин з моменту надходження зразків. Цей проміжок часу, особливо у випадку, коли товар завантажено у транспортний засіб, є найбільш напруженим. Саме від результатів аналізу залежить чи відбудеться відвантаження товару без проблем та чи будуть затримки та пов'язані з ними матеріальні збитки. Тобто присутня певна ступінь ризику.

Знизити цей ризик можна наступними шляхами.

а) Знезаразити насіння до моменту проведення відбирання зразків фітосанітарним інспектором. Але в цьому випадку потрібно бути впевненим, що спектр дії знезаражувального засобу та спосіб, у який він буде застосований, забезпечать загибель всіх шкідливих організмів у насінні.

б) Заздалегідь, самостійно відібрати зразки насіння та звернутись до обласної фітосанітарної лабораторії з клопотанням про проведення їх попередньої експертизи. Якщо висновок такої експертизи підтвердить відсутність у зразках шкідливих організмів, то вірогідність, що такі організми будуть виявлені під час основної експертизи, є досить незначною. Але, варто вказати на те, щоб під час самостійного відбирання зразків необхідно використати максимальну кількість точок відбору (особливо з міць, де вірогідність виявлення шкідливих організмів мінімальна. Також слід уникати контакту насіння з іншими видами сільськогосподарської продукції з моменту відбирання зразків для попередньої експертизи до моменту відбирання зразків для основної експертизи.

в) Якщо попередня експертиза виявить певні шкідливі організми, то насіння або зерно потрібно піддати знезаражуванню. Враховуючи, що перелік шкідливих організмів буде на цей момент вже відомий, можна застосувати саме ті знезаражувальні засоби та саме той спосіб знезаражування, який з високою вірогідністю досягне мети.

Для видачі (або відмови у видачі) фітосанітарного сертифіката фітосанітарний інспектор повинен провести огляд товару, упаковки і транспортного засобу, та відібрати зразки для проведення фітосанітарної експертизи. Фітосанітарний інспектор протягом 5 календарних днів після надходження зазначених документів, але не пізніше ніж через 24 години після завершення завантаження транспортного засобу проводить фітосанітарні процедури та видає фітосанітарний сертифікат або обґрунтовану відмову в його видачі.

Слід зазначити, що, строк дії фітосанітарного сертифікату обмежений й складає 14 календарних днів. Тобто отримувати фітосанітарний сертифікат раніше ніж за 14 календарних днів до того моменту, коли товар перетинатиме кордон України, немає сенсу. З другого боку, треба врахувати, що на отримання рахунку на оплату послуг обласної фітосанітарної лабораторії, на проведення відбору проб державним фітосанітарним інспектором, на передачу зразків до обласної фітосанітарної лабораторії, на митне оформлення та на інші дії потрібен певний час. Зазвичай проходить близько п'яти календарних днів з моменту подання заяви на отримання фітосанітарного скртифікату до безпосереднього отримання цього фітосанітарного сертифікату. З цього періоду часу перші 2-3 дні використовується на складання заяви, візити до державного фітосанітарного інспектора, оплату його послуг та послуг обласної фітосанітарної лабораторії, 1 день - на відбирання зразків, передачу їх до обласної фітосанітарної лабораторії, проведення аналізу та візит до державного фітосанітарного інспектора за фітосанітарним сертифікатом. Оптимальним буде випадок, коли заява подається заздалегідь (відразу після підписання контракту), потім, у «спокійному» режимі, отримується рахунки на оплату послуг державного фітосанітарного інспектора та обласної фітосанітарної лабораторії, виконується оплата цих послуг, а відбирання зразків виконується коли для цього виникнуть необхідні умови – відразу після прибуття транспортного засобу та завантажування насіння у транспортний засіб.

Оригінал надається особі, що супроводжує товар. Електронна копія надається митному брокеру.

7. Висновок експертного дослідження про вміст тетрогідроканабінолу в зразках верхівок рослин, відібраних з поля, на якому вирощувався урожай насіння конопель. Такий висновок Інституту луб'яних культур НААН, зазвичай, надає Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України. Цей документ не свідчить про кількісний вміст тетрогідроканабінолу безпосередньо у насінні конопель. Тобто, фіктивно, цей висновок виданий не на насіння, а на інший об'єкт – на зразки верхівок рослин конопель. Але, як правило, працівники митних органів сприймають цей документ, як достатній.

Коли комплект документів, вказаних у п. 1-7, буде зібрано потрібно укласти договір з митним терміналом про надання послуг. Митний термінал – це територія з обмеженим доступом, що охороняється, на якій транспортний засіб с товаром тимчасово знаходиться для здійснення митних процедур (проведення огляду товару та транспортного засобу працівниками митної служби, встановлення митних пломб тощо). Митний термінал розташований зазвичай поруч з митним постом. Оплата послуг митного терміналу може бути здійснена як до так і після митного оформлення товару. Для установи, що обслуговується Державним казначейством України, варіант «оплата після митного оформлення» є більш прийнятним. У цьому випадку з митним терміналом після здійснення митного оформлення товару (тобто після того, як транспортний засіб з

товаром покине його територію) укладається договір на надання послуг та підписується акт наданих послуг. Якщо товар перевозиться як ручна поклажа, то договір з митним терміналом укласти не потрібно. У цьому випадку товар доставляється до митного поста представником продавця (експортера) або особою, що супроводжує ручну поклажу. Безпосередньо до зони митного контролю ручна поклажа заноситься митним брокером. Електронна копія надається митному брокеру.

II. Порядок роботи з митним брокером

Взаємодія з митним брокером є важливим етапом успішного здійснення митного оформлення товару. В ідеальному випадку бажано познайомитись з митним брокером заздалегідь (в момент початку роботи з документацією для митного оформлення) й просити його надавати необхідні консультації на всьому етапі підготовки документів.

Порядок взаємодії з митним брокером наступний:

1. Укладення договору з митним брокером про надання послуг.

Наявність такого договору є необхідною умовою для прийняття митними органами комплексу документів від митного брокера. Оплата послуг митного брокера здійснюється після митного оформлення товару на підставі акту наданих послуг. Зазвичай такий договір укладається відразу після отримання фітосанітарного сертифікату (тобто коли вже зібрано весь комплект документів, необхідних для митного оформлення товару).

2. Отримання від покупця (імпортера) відомостей про:

- пункт ввезення до країни-імпортера, тобто назву митного переходу, де товар та транспортний засіб з товаром;
- пункт призначення товару в країні-імпортері;
- код та найменування митного поста в країні-імпортері, де буде відбуватись розмитнення товару.

3. Передача митному брокеру (за допомогою електронної пошти) наступних документів:

- контракт;
- інвойс;
- витяг з Реєстру осіб, що здійснюють операції з товарами;
- документ, що засвідчує якість товару;
- сертифікат про походження товару;
- фітосанітарний сертифікат;
- технічний паспорт транспортного засобу, на якому перевозитиметься товар;
- свідоцтво про допущення транспортного засобу до перевезення товарів під митними печатками і пломбами;
- паспорт водія транспортного засобу.

4. Передача митному брокеру (за допомогою електронної пошти) відомостей про:

- пункт ввезення до країни-імпортера;
- пункт призначення товару в країні-імпортері;
- код та найменування митного поста в країні-імпортері, де буде відбуватись розмитнення товару.

4. Супроводження транспортного засобу, в якому знаходиться товар, до митного терміналу.

5. Робота з документами у офісі митного брокера. Сюди входить підписування та постановка печаток на міжнародні товарно-транспортні накладні (CMR), підписування акту наданих митним брокером послуг, отримання рахунку на оплату послуг митного брокера. В процесі роботи митні органи можуть затребувати додаткові документи від продавця (експортера), які потрібно буде оперативно надати.

Слід зазначити, що право підпису на міжнародних товарно-транспортних накладних (CMR) має тільки особа, що уповноважена на роботу з митними органами. Особа вважається уповноваженою на роботу з митними органами, якщо її внесено до картки обліку особи, яка здійснює операції з товарами. Ця картка ведеться обласною митницею. Якщо відбуваються зміни назви установи, керівника, головного бухгалтера та осіб, уповноважених на роботу з митними органами, то потрібно відразу звернутись до обласної митниці з клопотанням внести відповідні зміни до картки обліку. Тобто картка обліку на момент митного оформлення повинна відображувати актуальну інформацію.

6. Отримання митної декларації від митного брокера. Цей документ митний брокер роздруковує самостійно.

7. Передача комплекту товарно-супровідної документації на паперових носіях водію транспортного засобу або іншій особі, що супроводжуватиме товар. До цього комплекту входять наступні документи:

- контракт (сканований варіант) - 1 примірник;
- інвойс (оригінал) - 4 примірники;
- міжнародна товарно-транспортна накладна (оригінал) – не менше 6 примірників;
- документи, що засвідчують якість товарів (скановані варіанти) – по 1-му примірнику;
- сертифікат про походження товару (за потреби) (оригінал) – 1 примірник;
- фітосанітарний сертифікат (оригінал) – 1 примірник;
- висновок експертного дослідження про вміст тетрагідроканабінолу в зразках рослин, відібраних з поля, на якому вирощувався урожай насіння конопель (сканований варіант) – 1 примірник;
- митна декларація (оригінал) – 1 примірник.

8. Передача покупцю (імпортеру) сканованих варіантів документів, перелічених у п. 7, електронною поштою. На вимогу покупця (експортера) ці документи відправляються йому електронною поштою з метою упередження всіляких непередбачених випадків в пункті митного переходу.

Список використаної літератури:

1. Голомовзий, В.Г., Панкова Л.А., Григор'єв О.Ю. Митне регулювання: навч. посібник. Львів: В-во Національного університету «Львівська політехніка», 2004.
2. Митний кодекс України від 01.01.2015 р. *Офіц. вісн. України*. 2015. № 32.

3. Аргунов В.А., Березний Є.М., Бичков В.В., Будаков А.Ю., Булана В.В. Основи митної справи в Україні: підручник / за ред. П.В. Пашко. Кіхв : Знання, 2008.

4. Митне право України: навч. посібник / за заг. ред. В.В. Ченцова та Д.В. Приймаченко. Київ : Істина, 2008. 328 с.

5. Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними видано Постановою Кабінету міністрів України від 21 травня 2012 року №451. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/451-2012-%D0%BF>.

RECOMMENDATIONS ON THE PROCEDURE FOR PREPARATION OF A SET OF DOCUMENTS FOR CUSTOMS CLEARANCE OF HEMP SEEDS

Oleksandr Holoviy

INSTITUTE OF BAST CROPS NAAS

The article summarizes the author's experience in preparing a set of documents for customs clearance of hemp seeds. The article consists of two parts. The first part describes the procedure for preparing of a set of documents required for customs clearance of hemp seeds. This preparation requires compliance with the optimal sequence of actions and compliance with the deadlines for their implementation, taking into account certain nuances. The second part of the article describes the actions that precede the transfer of a set of documents to a customs broker, the procedure for communicating with a customs broker, the procedure for receiving a customs declaration from customs authorities and the procedure for transferring accompanying documentation to a person accompanying cannabis seeds.

Key words: industrial hemp, seeds, customs clearance, documents.

REFERENCES

1. Holomovzyi, V.H., Pankova L.A. & Hryhor'iev O.Yu. (2004) Mytne rehuliuвання: navch. Posibnyk [Customs regulation]. Lviv: V-vo Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika».

2. Mytnyi kodeks Ukrainy vid 01.01.2015 r. [Customs Code of Ukraine of 01.01.2015]. *Ofits. vicn. Ukrainy*. 2015. № 32.

3. Arhunov V.A., Bereznyi Ye.M., Bychkov V.V., Budakov A.Yu., Bulana V.V. (2008) *Osnovy mytnoi spravy v Ukraini* [Fundamentals of customs in Ukraine] : pidruchnyk / za red. P.V. Pashko. Kykhv : Znannia.

4. Mytne pravo Ukrainy [Customs law of Ukraine] : navch.pocibnyk / za zah. red.. V.V Chentsova ta D.V.Pryimachenko. Kyiv : Ictyna, 2008. 328

5. Pytannia propusku chepez derzhavnyi kordon ocib, avtomobilnykh vodnykh, zaliznychnykh ta povitrianykh transportnykh zasobiv pereviznykiv i tovariv, sheho peremishchiuutcia nymy vydano Postanovoioi Kabinety minictriv Ukrainy vid 21 travnia 2012 roky №451 [The issue of crossing the state border of persons, road, water, rail and air vehicles of carriers and goods moving by them was issued by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of May 21, 2012 №451]. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/451-2012-%D0%BF>.